Νίκος Κοεμτζής – Η παραγγελιά και το «μακρύ ζεϊμπέκικο» του θανάτου

Ήταν Αποκριές, ξημερώματα της 25ης Φεβρουαρίου του 1973, όταν στο νυχτερινό κέντρο διασκεδάσεως των Αθηνών, «Νεράιδα», η κραυγή *«Παραγγελιά ρεεε!»* έσχιζε το μουσικό άκουσμα και με την συνοδεία ενός μαχαιριού η νύχτα εκείνη ποτίστηκε με αίμα.

Λίγες ώρες πριν, ο 35χρονος Νίκος Κοεμτζής, μαζί με τον μικρότερο 27χρονο αδερφό του Δημοσθένη, έναν φίλο τους, τον 31χρονο Θωμά Καραμάνη και με την συνοδεία δύο γυναικών, τις Σοφία Χαρατζή και Γιάννα Χρηστάκη, επισκέπτονται το κέντρο όπου τραγουδούσε ο Κώστας Καρουσάκης, αφού προηγουμένως είχαν διασκεδάσει στην ντισκοτέκ «2001». Στον ίδιο χώρο παραβρίσκεται και μια παρέα 15 περίπου αστυνομικών με πολιτικά, εκτός υπηρεσίας, που γιόρταζε τον επικείμενο αρραβώνα ενός εκ των μετέπειτα θυμάτων, του Μανώλη Χριστοδουλάκη. Ο Κοεμτζής δεν θεώρησε συμπτωματική αυτή την παρουσία, καθώς είχε προηγούμενα με την αστυνομία. Άλλωστε ο ίδιος, είχε πρόσφατα αποφυλακιστεί, εκτείοντας ποινή τριών ετών φυλάκισης επειδή έκλεψε τον εργοδότη του (ο Κοεμτζής ισχυρίστηκε ότι τον έκλεψε επειδή σταμάτησε να τον πληρώνει), ενώ στο παρελθόν είχε καταδικαστεί μαζί με τον αδελφό του και δύο ακόμη άτομα, για 18 διαρρήξεις (ανάλογο παρελθόν είχε και ο τρίτος της παρέας, Θωμάς Καραμάνης). Πίστευε ότι τον παρακολουθούσαν. Ο πατέρας του είχε αντιμετωπίσει διώξεις ως κομμουνιστής και αντάρτης του Εμφυλίου. Στην γενέτειρά του, αντιμετωπίζονταν με κάποια επιφύλαξη, καθώς κουβαλούσε κι αυτός το οικογενειακό «στίγμα», κάτι που τον οδήγησε αρχικά στην Θεσσαλονίκη και στην συνέχεια στην Αθήνα, όπου αφού έκανε διάφορες δουλειές, έμπλεξε και με την παρανομία. Ο ίδιος ισχυρίζεται ότι λόγω των οικογενειακών πολιτικών φρονημάτων κι επειδή δεν δεχόταν να γίνει πληροφοριοδότης, η αστυνομία τού δημιουργούσε προβλήματα, που έφταναν μέχρι και την διάλυση του αρραβώνα του, μετά από πιέσεις που ασκήθηκαν στην μνηστή του και την οικογένειά της. Κατά μία άλλη εκδοχή, ο Κοεμτζής, εκβιαζόμενος, ήταν ήδη «χαφιές» (πληροφοριοδότης) και ήθελε να ξεκόψει (γι’ αυτόν τον λόγο εικάζεται πως

παρακολουθούνταν και από ομοφρονούντες του).

Στην παρέα του Κοεμτζή, υπήρχε ήδη κάποια ένταση, καθώς είχε προηγηθεί καβγάς, μεταξύ του Νίκου Κοεμτζή και της φίλης του Σοφίας Χαρατζή, όταν αυτή βγήκε επίτηδες ημίγυμνη στο μπαλκόνι του σπιτιού τους, για να προκαλέσει τους γείτονες που την έβλεπαν από την απέναντι πολυκατοικία. Το θερμόμετρο ανέβηκε ακόμη περισσότερο, στο νυχτερινό κέντρο όπου μετέβησαν για να διασκεδάσουν και να εκτονώσουν την ένταση, όταν η Σοφία Χαρατζή αρνήθηκε στον Κοεμτζή να την συνοδέψει μέχρι την τουαλέτα (χωρίς πονηρό σκοπό όπως ισχυρίστηκε ο ίδιος), κάτι που ο αυτός θεώρησε προσβλητικό. Εκνευρισμένος ο Κοεμτζής, τις διώχνει και τις δυο κι έτσι απομένουν στην παρέα, οι τρεις άντρες.

Το σκηνικό του θανάτου στήθηκε, περίπου στις 4 το πρωί, όταν ο Νίκος Κοεμτζής ρώτησε τον τραγουδιστή Θόδωρο Ζαφειράκο, αν ξέρει τις «Βεργούλες» του Μάρκου Βαμβακάρη και έλαβε αρνητική απάντηση, με την διαβεβαίωση ότι θ’ ακούσουν κάποιο άλλο καλό τραγούδι. Κάποιος απ’ την παρέα σχολίασε πως *«θα χυθεί αίμα, αν δεν πουν το τραγούδι».* Στην συνέχεια, ο Δημοσθένης Κοεμτζής έδωσε παραγγελιά στον Κώστα Καρουσάκη το «χασικλίδικο» τραγούδι «Τη ζούλα μου ανεκάλυψαν». Ο Καρουσάκης, που εκείνη την ώρα τραγουδούσε το «Σαν βγαίνει ο χότζας στο τζαμί», απάντησε στον Δημοσθένη Κοεμτζή, ότι την συγκεκριμένη ημέρα δεν δέχονται παραγγελίες και πως μπορούν να χορεύουν όλοι μαζί, ενώ αμέσως μετά φρόντισε ν’ ανακοινώσει απ’ το μικρόφωνο, πως λόγω της Αποκριάς και του μεγάλου αριθμού των πελατών (περίπου 400 άτομα), δεν θα γινόταν δεκτές παραγγελιές. Όταν ανέβηκε ο τραγουδιστής Παναγιώτης Αθανασιάδης στην πίστα, ο Δημοσθένης Κοεμτζής ζήτησε επίμονα και πάλι το «τραγούδι του», ενώ ο Νίκος Κοεμτζής, είχε απειλήσει ότι *«δε θα μείνει τίποτε όρθιο»*, αν δεν γίνει δεκτή παραγγελιά. Ο Δημήτρης Σχίζας, ιδιοκτήτης κι ένας εκ των μετρ της Νεράιδας, επειδή ήθελε ν’ αποφύγει τις φασαρίες, τους καθησύχασε κι έτσι έγινε κατ’ εξαίρεση δεκτή η παραγγελία. Παρ’ όλη την διαβεβαίωση όμως του Σχίζα, ο Δημοσθένης Κοεμτζής πλησίασε τον Αθανασιάδη, και του ψιθύρισε στ’ αυτί *«Φίλε, θέλω παραγγελιά “Τη ζούλα μου ανεκάλυψαν, και πως θα μαστουριάζω. Τον αίτιο, τον σουπιατζή, θα τόνε σουγιαδιάσω”».* Ο Αθανασιάδης δεν προέβαλλε αντίρρηση κι σε λίγο άρχισε να το τραγουδάει.

Όταν σηκώθηκε να χορέψει το ζεϊμπέκικο ο Δημοσθένης Κοεμτζής, η πίστα δεν είχε αδειάσει, σύμφωνα και με τον άγραφο νόμο, που θέλει τον χώρο αυτό αποκλειστικά στην διάθεση αυτού που κάνει την παραγγελιά. Ο Τάκης Αθανασιάδης, με υπόδειξη του Νίκου Κοεμτζή, φώναξε απ’ το μικρόφωνο πως το

τραγούδι είναι «παραγγελιά». Ο χώρος αρχίζει ν’ αδειάζει. Παραμένουν όμως 5-6 θαμώνες, μεταξύ των οποίων και δυο αστυνομικοί, που συνεχίζουν να χορεύουν, κατ’ επιθυμίαν του ενός εξ αυτών (Δημήτρης Πεγιάς), που ήθελε «να φέρει δυο βόλτες ακόμη» και να φύγει με την παρέα του, που ήταν έτοιμη για αναχώρηση. Ο Δημοσθένης Κοεμτζής, παίρνει τότε το μικρόφωνο και φωνάζει επιτακτικά *«Καθήστε κάτω ρε! Είπαμε, παραγγελιά!»*. Οι αστυνομικοί, όπως και άλλοι θαμώνες, τον αγνοούν και εξακολουθούν να χορεύουν το «τραγούδι του». Μεσολαβεί και πάλι ο Σχίζας κι αφού παρακαλεί τους θαμώνες να κατέβουν απ’ την πίστα, δίνει εντολή στον Αθανασιάδη, να ξαναπεί το τραγούδι απ’ την αρχή. Σε κάποια στιγμή ο Δημοσθένης Κοεμτζής, σπρώχνει έναν «χοντρό», όπως τον αποκαλούσε, και του δίνει μια γροθιά. Ακολουθεί συμπλοκή, ώσπου κάποιοι θαμώνες τραβούν τον Δημοσθένη Κοεμτζή και τον σέρνουν πάνω στα σπασμένα πιάτα, για να τον βγάλουν έξω από την πίστα και να προλάβουν τα χειρότερα. Ο αδερφός του βλέποντας την σκηνή αυτή και το σκισμένο σκάκι του αδερφού του, και νομίζοντας, όπως ισχυρίστηκε, ότι τον σκοτώνουν, βγάζει έναν σουγιά (σύμφωνα με μαρτυρίες, απ’ το μανίκι του) και σε έξαλλη κατάσταση, φωνάζοντας *«Παραγγελιά ρεεε!»* ορμά και αρχίζει να χτυπά αδιακρίτως όσους βρίσκονταν πάνω στην πίστα εκείνες τις στιγμές. Ακολουθούν σκηνές πανικού, ενώ πολλοί θαμώνες δεν συνειδητοποιούν αμέσως τι συμβαίνει. Το αποτέλεσμα: Τρεις νεκροί (δύο αστυνομικοί· οι Μανώλης Χριστοδουλάκης, Δημήτρης Πεγιάς, κι ένας πολίτης· ο Γιάννης Κούρτης) και επτά τραυματίες, ανάμεσα στους οποίους και ο φίλος τού Νίκου Κοεμτζή, Θωμάς Καραμάνης, που προσπάθησε να τον εμποδίσει. Αξίζει ν’ αναφερθεί, ότι ο Γιάννης Κούρτης πλήρωσε με την ζωή του, την προσπάθειά του να σώσει τον τραγουδιστή Αθανασιάδη, όταν είδε τον Νίκο Κοεμτζή να ορμά κατά πάνω του με το μαχαίρι για να τον σκοτώσει.

Ο Κοεμτζής, συναισθανόμενος το μέγεθος του εγκλήματός του, σπεύδει να εξαφανιστεί μαζί με τον αδελφό του, αφού προηγουμένως φροντίζει να τον καθησυχάσει, λέγοντάς του: *«Εσένα δεν θα σε πειράξουν».* Η αστυνομία κινητοποιείται και λίγες ώρες αργότερα, γνωρίζοντας την ταυτότητα του δράστη, καθώς του είχε πέσει η αστυνομική ταυτότητα στην προσπάθειά του να διαφύγει, ο Νίκος Κοεμτζής συλλαμβάνεται κρυμμένος στον ημιώροφο ενός εργαστηρίου.

Κατήλθεν ἡ τιμή τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀνέπνευσε τὸ δολλάριον
ΒΛΕΠΕ 12ην ΣΕΛΙΔΑ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΩΪΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,

ΑΦΟΥ ΕΝΩΡΙΤΕΡΑ ΠΙΑΣΤΗΚΕ Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ

Συνελήφθη ὁ σφαγεύς

Κατόπιν μάχης μὲ ὁμάδα ἀστυνομικῶν

Εβγαλε πάλι τὸ μαχαίρι καὶ μαινόμενος ἐπετέθη

ΕΠΥΡΟΒΟΛΗΘΗ, ΕΤΡΑΥΜΑΤΙΣΘΗ ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΜΟΝΟΝ ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΩΘΗ

Τό πλήθος θά τόν λυντσάριζε

Μέχρις ὁτου διαγραφὴ ὁ διαιτητής

Ο «ΠΑΟΚ» ἀποσύρει τὴν πρώτην ὁμάδα ἀπὸ τὸ πρωτάθλημα

Καὶ τοὺς διεθνεῖς παίκτας του ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν ἐφ' ὅσον μετέχουν καὶ οἱ παῖκται τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ»

ΚΑΗΚΕ ΖΩΝΤΑΝΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΓΕΡΟΣ

Μικρά Ἑλληνίς ἀπήχθη ὑπὸ τοῦ πατρός της εἰς Αὐστραλίαν

Τέσσερα παιδιά πέθαναν ἀπὸ ἀσφυξία ἐνῶ ἐκοιμῶντο

Ο τραγουδιστής μοχαίρωσε τὸ ἀφεντικό του

στὴν κρίση σας
Οἱ πρωταγωνισταὶ τοῦ αἰώνα μας

ΟΙ ΦΑΚΕΛΛΟΙ MONDADORI

ΤΑ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΑ

12 ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΕΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΥΠΟΤΕΛΕΣ ΤΟΜΟΙ

ΤΩΡΑ ΑΜΕΣΩΣ
ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ ΚΑΙ ΟΙ 12 ΤΟΜΟΙ μὲ 150 δραχμὲς προκαταβολή

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ
619.085
32.15.363
621.793
Ἡ ΓΡΑΨΤΕ ΜΑΣ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΥΤΡΑΚΗ
ΣΤΑΔΙΟΥ 33

Ακολουθεί η δίκη, στην οποία δίνεται μεγάλη δημοσιότητα. Οι εφημερίδες της εποχής χαρακτήριζαν τον Κοεμτζή ως «αιμοβόρο κτήνος», ενώ οι μεγάλοι εγκληματίες απέκτησαν το προσωνύμιο «Κοεμτζήδες». Η υπερασπιστική γραμμή, προσπάθησε να επικαλεστεί ως ελαφρυντικό στοιχείο δήθεν «ψυχική διαταραχή» του δράστη, κάτι το οποίο δεν έγινε δεκτό απ' το δικαστήριο. Οι αστυνομικοί ισχυρίστηκαν πως δεν είχαν καμμία πρόθεση να συμπλακούν με τον Κοεμτζή,

επικαλούμενοι την αστυνομική τους ιδιότητα, με τον οποίο δεν είχαν σχέση, ενώ δήλωσαν πως αμέσως μετά τον χορό των δυο συναδέλφων τους, ήταν έτοιμοι ν' αποχωρήσουν απ' το κέντρο. Οι αδελφοί Κοεμτζή ισχυρίστηκαν πως ήταν μεθυσμένοι. Ο Νίκος Κοεμτζής επαναλάμβανε πως «δεν θυμόταν» κι ότι έβλεπε «τα πάντα θαμπά», ενώ ο Δημοσθένης Κοεμτζής ότι «τα είχε χαμένα». Ο Νίκος Κοεμτζής, όπως έγραψε αργότερα και στην αυτοβιογραφία του, προσπάθησε να δικαιολογήσει την πράξη του και το απονενοημένο της στιγμής, λέγοντας πως τον εξαγρίωναν η αστυνομική στολή και οι αστυνομικοί, καθώς είχε γίνει μάρτυρας ξυλοδαρμών του πατέρα του και του ανάπηρου παππού του απ' τις αστυνομικές αρχές ασφαλείας λόγω των κομμουνιστικών τους φρονημάτων. Την ίδια διαπίστωση είχε κάνει και ο εισαγγελέας Πολυχρονόπουλος, όταν κατά την αγόρευσή του, περιέγραψε τον Κοεμτζή ως *«αιμοσταγή λαίλαπα και φρικαλέο κακούργο, τρέφοντα μίσους κατά παντός αστυνομικού οργάνου».* Η καταδικαστική απόφαση εκδόθηκε στις 12 Νοέμβριου του 1973, μετά από τετραήμερη ακροαματική διαδικασία: Τρις εις θάνατον και οκτώ φορές ισόβια. Ο αδερφός του, Δημοσθένης καταδικάστηκε σε τρία χρόνια φυλάκισης, ενώ ο τρίτος της παρέας, Θωμάς Καραμάνης, αθωώθηκε. Ο Κοεμτζής δέχθηκε την απόφαση χαμογελώντας ειρωνικά, αν και ζήτησε συγνώμη απ' τις οικογένειες των θυμάτων, δηλώνοντας έτοιμος να οδηγηθεί στο εκτελεστικό απόσπασμα. Ο αδερφός του, Δημοσθένης, στο άκουσμα της θανατικής ποινής, ξέσπασε σε κλάματα. Ο Κοεμτζής οδηγήθηκε στις φυλακές Νέας Αλικαρνασσού στην Κρήτη, όπου για τρία χρόνια, περίμενε την ημέρα που θα οδηγηθεί μπροστά στο εκτελεστικό απόσπασμα, καθώς η θανατική ποινή, τυπικά εξακολουθούσε να βρίσκεται σε ισχύ. Κάτι τέτοιο δεν έγινε, και το 1977 η ποινή του μετατράπηκε σε ισόβια δεσμά. Είχε προηγηθεί το 1976 η μεταγωγή του στις πειθαρχικές «φυλακές κολάσεως» της Κέρκυρας, όπως τις αποκαλούσε ο ίδιος, όπου κρατήθηκε μέχρι το 1982.

Λίγο αργότερα, ο Κοεμτζής κατά κάποιον τρόπο ηρωοποιείται, καθώς η ιστορία του έγινε θέμα καλλιτεχνικών έργων. Έτσι, το 1979, ο τραγουδοποιός Διονύσης Σαββόπουλος, αφού διαβάζει την αυτοβιογραφία του, που ο Κοεμτζής έγραψε στην φυλακή, γράφει γι' αυτόν το «Μακρύ ζεϊμπέκικο για τον Νίκο» (δίσκος «Ρεζέρβα»), ένα αργό και μονότονο τραγούδι, διάρκειας δεκατριάμισυ λεπτών περίπου, με έναν στίχο χωρίς ρεφρέν (μέρος 1 και 2).

Έναν χρόνο αργότερα, το 1980, ο σκηνοθέτης Παύλος Τάσσιος, εμπνευσμένος από το «Μακρύ ζεϊμπέκικο για τον Νίκο» του Σαββόπουλου, σκηνοθετεί την ταινία «Παραγγελιά», με τον Αντώνη Αντωνίου στον ρόλο του Νίκου Κοεμτζή και του

Αντώνη Καφετζόπουλου, στον ρόλο του αδερφού του Δημοσθένη. Την ταινία «έντυσε» με την μουσική τού Κυριάκου Σφέτσα και στίχους της ηθοποιού Κατερίνας Γώγου. Οι επίμαχες σκηνές δεν απεικονίζουν πιστά τα γεγονότα. Το επίμαχο τραγούδι «Τη ζούλα μου ανεκάλυψαν», στην ταινία αντικαταστάθηκε από το «Αντιλαλούν οι φυλακές», σε ερμηνεία Γιώργου Καμπουρίδη, ενώ οι αστυνομικοί εμφανίζονται να ανεβαίνουν προκλητικά κι εκ των υστέρων στην άδεια πίστα, μετά τον Δημοσθένη Κοεμτζή (Αντώνη Καφετζόπουλο).

Ο Νίκος Κοεμτζής αποφυλακίστηκε υπό όρους αφού εξέτισε 23 χρόνια ποινής, στις 29 Μαρτίου 1996, απ’ τις φυλακές Αγίου Στεφάνου της Πάτρας, δηλώνοντας μεταμελημένος. Ο Κοεμτζής είχε την υποχρέωση παραμένει στον τόπο καταγωγής του (Αιγίνιο Πιερίας) και να παρουσιάζεται δυο φορές τον μήνα στο πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα. Λίγο έλειψε όμως, να οδηγηθεί ξανά στην φυλακή, όταν μια πράξη του θεωρήθηκε προκλητική και προσβλητική για την μνήμη των νεκρών που άφησε πίσω του: Ο Κοεμτζής αντί να μεταβεί στην Πιερία όπως πρόσταζαν οι τότε όροι αποφυλάκισης, παρέμεινε στην Αθήνα και μια από τις πρώτες του κινήσεις, ήταν να πάει στο ίδιο κέντρο για να χορέψει την παραγγελιά που την είχαν χαλάσει 23 χρόνια πριν. Αργότερα, -όπως λέγεται- προσπάθησε ανεπιτυχώς να ζητήσει αναψηλάφηση της δίκης του, επικαλούμενος ένα δημοσίευμα σκανδαλοθηρικής εφημερίδας (Εσπρέσσο) που έγραφε ότι η μουσική μπορεί να ενεργήσει στον άνθρωπο ως ναρκωτικό.

Ο Νίκος Κοεμτζής, έκτοτε ζούσε πουλώντας την αυτοβιογραφία του (Νίκος Κοεμτζής – Το μακρύ ζεϊμπέκικο), υπογράφοντας αφιερώσεις στην πρώτη σελίδα, στο κέντρο της Αθήνας και στο Μοναστηράκι, αφού ο Δήμος Αθηναίων του παραχώρησε άδεια μικροπωλητού. Πέθανε στις 23 Σεπτεμβρίου 2011, αφήνοντας την τελευταία του πνοή στο πεζοδρόμιο που πωλούσε το βιβλίο του, σε ηλικία 74 ετών.